

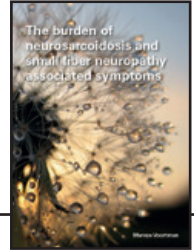

PROMOTIE

'The burden of neurosarcoidosis and small fiber neuropathy associated symptoms'

Mareye Voortman is longarts en sinds 2018 staflid van de Afdeling Longziekten in het UMC Utrecht met als aandachtsgebied ILD (interstitiële longziekten) en sarcoïdose. Zij heeft promotieonderzoek in het kader van een ZonMw project gedaan naar neurosarcoïdose en dunne vezelneuropathie onder leiding van prof. dr. Marjolein Drent en prof. dr. Jolanda De Vries in het ILD Expertisecentrum van het St. Antonius Ziekenhuis te Nieuwegein. Ze heeft haar onderzoeksresultaten op internationale congressen gepresenteerd in oral presentations en als invited speaker. In 2019 ontving ze de Bouwhuisprijs van de Sarcoïdose patiëntenvereniging (Sarcoïdose.nl). email: m.voortman@umcutrecht.nl.

Op 29-11-2019 heeft dr. Mareye Voortman haar proefschrift succesvol verdedigd aan de Universiteit Maastricht.

Sarcoïdose is een inflammatoire multisysteem aandoening, gekenmerkt door de vorming van granulomen in verschillende organen. De ziekte kan in vrijwel alle organen voorkomen en de uiting is bij iedere patiënt anders. Betrokkenheid van het zenuwstelsel, oftewel neurosarcoïdose, wordt gezien bij ongeveer 5% van de patiënten. In autopsie studies wordt een hogere prevalentie van 25-50% beschreven. Sarcoïdose komt overal ter wereld voor. De epidemiologie van de verschillende sarcoïdose-manifestaties verschilt echter per ras en geslacht. De klinische presentatie, het natuurlijk beloop en de prognose zijn erg variabel en onvoorspelbaar. Afhankelijk van de aangedane orgaansystemen en de ernst van granulomateuze inflammatie kunnen sarcoïdosepatiënten zich met verschillende symptomen presenteren. Ook kan de aandoening gepaard gaan met invaliderende niet-specifieke, niet orgaan-gerelateerde symptomen, zoals vermoeidheid, depressieve symptomen, pijn, angst en cognitieve problemen (geheugen- en concentratie-stoornissen).

Proefschrift

In dit proefschrift getiteld: 'The burden of neurosarcoidosis and small fiber neuropathy associated symptoms' werd allereerst de prevalentie van verschillende neurosarcoïdose-manifestaties in Nederland beschreven. De meest voorkomende manifestaties zijn chronische meningitis, hersenzenuw dysfunctie, myelopathie en intracerebrale pathologie. Leeftijd, geslacht en ras hadden geen invloed op de verschillende neurosarcoïdose manifestaties, behalve op

perifere neuropathie wat meer bij mannen dan bij vrouwen voorkwam.

Naast orgaan-gerelateerde neurologische klachten bleek bij maar liefst 56% van de neurosarcoïdosepatiënten sprake van cognitieve stoornissen in vergelijking met 34% van de algemene sarcoïdosepopulatie. Voorspellers van cognitieve stoornissen bleken moeheid en dunne vezelneuropathie (DVN)-geassocieerde symptomen te zijn. In tegenstelling tot andere uitingen van sarcoïdose worden neurosarcoïdosepatiënten vrijwel altijd behandeld (prednison (89%), methotrexaat (46%) of infliximab (21%)).

Bij een survey naar het klachtenpatroon van meer dan 1000 patiënten in Nederland, Duitsland en Denemarken bleek dat vrijwel alle patiënten moeheid rapporteren (90%), gevolgd door DVN-geassocieerde symptomen (86%) en pulmonale symptomen (72.4%). Deze symptomen hebben invloed op de KvL van sarcoïdosepatiënten. Daarnaast blijkt ook de KvL van de partners van sarcoïdosepatiënten verminderd in vergelijking met de gezonde controles (in mindere mate dan bij patiënten). Bij de behandeling van sarcoïdose is het dan ook belangrijk om zowel de patiënten als de partners te betrekken en aandacht te schenken aan niet-orgaangerelateerde (minder zichtbare) klachten aangezien deze een enorme impact hebben op de KvL.

Meer informatie

Het volledige proefschrift is te vinden op www.ildcare.nl onder 'Onderzoek, Proefschriften' (<https://www.ildcare.nl/index.php/proefschriften/>).